

(דף קס"ד ע"א) דְּאִוְרֵי תַּא.

פְּתַח וְאָמַר (תהלים קכז) שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְשִׁלְמָה אִם יֵי' לֹא יִבְנֶה בַּיִת שְׂוֹא עֲמֻלוֹ בּוֹנֵיו בּוֹ אִם יֵי' לֹא יִשְׁמַר עִיר שְׂוֹא שְׂקֵד שׁוֹמֵר. וְכִי שִׁלְמָה אָמַר תּוֹשֵׁב בְּחֵתָא דָּא כַּד בְּנָה בֵּי מִקְדָּשָׁא. לָאוּ הֲכִי, דְּהָא דוֹד מִלְפָּא אָמַר לִיהּ בְּגִין שִׁלְמָה מִלְפָּא בְּרִיהּ, כַּד אֲתָא נִתָּן לְגַבִּיהּ, וְאָמַר לִיהּ עַל שִׁלְמָה דְּאִיהּ: יִבְנֵי בֵּי מִקְדָּשָׁא. וְלִבְתֵּר דְּוֹד מִלְפָּא אֲחִיו לְשִׁלְמָה בְּרִיהּ דִּיּוֹקְנָא דְּבֵי מִקְדָּשָׁא. פִּיּוֹן דְּחֵמָא דְּוֹד דִּיּוֹקְנָא דְּבֵי מִקְדָּשָׁא, וְכָל תְּקוּנָו, אָמַר שִׁירְתָּא עַל שִׁלְמָה בְּרִיהּ, וְאָמַר אִם יֵי' לֹא יִבְנֶה בַּיִת וְגו'.

דְּבַר אַחַר שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְשִׁלְמָה, לְמִלְפָּא דְּשִׁלְמָא דִּילִיהּ. וְהָאִי שִׁירְתָּא אִיהּ: שִׁירְתָּא וְתוֹשֵׁב בְּחֵתָא עַל כָּל שְׂאָר שִׁירְתָּא, וְשִׁירְתָּא הָדָא סְלֵקָא עַל פְּלַחוֹ. אִם יֵי' לֹא יִבְנֶה בַּיִת, דְּחֵמָא דְּוֹד מִלְפָּא, כָּל אֵינּוֹן עֲמוּדֵין שְׁבַע, דְּהָאִי בַּיִת קָאִים עֲלֵיהּ, דְּאֵינּוֹן קְיָיְמִי שׁוֹרֵין שׁוֹרֵין, לְמַבְנֵי הָאִי בַּיִת. לְעִילָא מְפֻלְחוֹ קְיָיְמָא מְאָרִיהּ דְּבֵיתָא דְּאִזִּיל עַל גַּבִּיהּ, וְיַהֲיִב לֹון חֵילָא וְתוֹקְפָא, לְכָל חַד וְחַד כְּדָקָא יְאוּת.

וְעַל דָּא אָמַר דְּוֹד, אִי הָאִי מִלְפָּא דְּשִׁלְמָא כְּלָא דִּילִיהּ, דְּאִיהּ מְאָרִיהּ דְּבֵיתָא, לָא בְנֵי לְהָאִי בֵּיתָא, שְׂוֹא עֲמֻלוֹ בּוֹנֵיו בּוֹ, אֵינּוֹן (פִּי עֲמוּדֵים) קְיָיְמִין דְּקְיָיְמִין לְמַבְנֵי עַל הָאִי בֵּיתָא. אִם יֵי' לֹא יִשְׁמַר עִיר, דָּא מִלְפָּא דְּשִׁלְמָא כְּלָא דִּילִיהּ. שְׂוֹא שְׂקֵד שׁוֹמֵר, דָּא אִיהּ חַד קְיָיְמָא דְּעִלְמָא אֲתַתְקֵן עֲלֵיהּ, וּמִנּוּ. צְדִיק, דְּהָא אִיהּ נְטִיר לָהּ לְהָאִי עִיר.

מִשְׁפָּנָא דְּעַבְד מִשָּׂה, יְהוֹשֻׁעַ הָוָה קָאִים תְּדִיר וְנְטִיר לִיהּ, דְּהָא לִית נְטִירוֹ דִּילִיהּ בַּר בֵּיהּ דְּאֶקְרִי נַעַר, דְּכַתִּיב, (שמות לג) וּמִשְׁרְתוֹ יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹון נַעַר לֹא יָמִישׁ מִתּוֹךְ הָאֹהֶל. לְבַתֵּר הָאִי מִשְׁפָּנָא לֹא הָוָה נְטִיר, אֶלָּא בְּגִין נַעַר אַחְרָא, דְּכַתִּיב, (שמואל א ג) וְהַנַּעַר שְׁמוּאֵל מְשֻׁרֵת, (וְהוּוּ מְסַדֵּר תַּמָּן) בְּגִין דְּלִית נְטִירוֹ דְּמִשְׁפָּנָא, אֶלָּא בְּנַעַר. (אֲבָל בֵּי מִקְדָּשָׁא לָאוּ הֲכִי דְּלֹא נְטִירוֹ דִּילִיהּ אֶלָּא בְּקוּדְשָׁא בְּרִיָּהּ הוּוּ דְּכַתִּיב אִם יֵי' לֹא יִשְׁמַר עִיר שְׂוֹא שְׂקֵד שׁוֹמֵר) וּמֵאֵן אִיהּ שׁוֹמֵר דָּא. הַהוּוּ דְּנְטִיר מִשְׁפָּנָא דְּאֶקְרִי הֲכִי נַעַר מְטַטְרוֹן.

אֲבָל אֲתוֹן קְדִישֵׁי עֲלִיוֹנִין, לָאוּ נְטִירוֹ דְּלִבּוֹן כְּנִטְרוֹ דְּמִשְׁפָּנָא, אֶלָּא נְטִירוֹ דְּלִבּוֹן כְּנִטְרוֹ דְּבֵי מִקְדָּשָׁא, קְדָשָׁא בְּרִיָּהּ הוּוּ בְּלַחֲדוּוֹ, דְּכַתִּיב אִם יֵי' לֹא יִשְׁמַר עִיר שְׂוֹא שְׂקֵד שׁוֹמֵר, דְּהָא בְּכָל זְמָנָא דְּצְדִיקָא אֲזִיל בְּאַרְחָא, קְדָשָׁא בְּרִיָּהּ הוּוּ נְטִיר לֹון תְּדִיר, דְּכַתִּיב, (תהלים קכא) יֵי' יִשְׁמַר צְאֲתָהּ וּבּוֹאָהּ.

אֲזִילוּ אֲבַתְרִיהּ, וְאִזְזוּפוּהוּ תְּלַת מְלִין, וְאַחֲדָרוּ לְאַרְחִיְהוּ קְרוּ עֲלֵיהּ, (תהלים צא) פִּי מִלְּאֲכָיו יִצְוֶה לָהּ לְשִׁמְרָהּ בְּכָל דְּרָכֶיהּ, עַל פְּפִים יִשְׁאוּנָהּ וְגו'. (משלי כג) יִשְׁמַח אָבִיהּ וְאִמָּהּ וְתִגַּל יוֹלְדֹתָהּ.

וְאֵת הַמִּשְׁכָּן תַּעֲשֶׂה עֶשֶׂר יְרִיעַת וְגו'. (שמות כו) רַבִּי יְהוּדָה פְּתַח, (משלי יד) בָּרַב עִם הַדָּרַת מְלָךְ וּבְאֶפְסָם לֹאִם מְחַתֵּת רְיוֹן. בָּרַב עִם הַדָּרַת מְלָךְ, אֲלִין אֵינּוֹן יִשְׂרָאֵל, דְּכַתִּיב בְּהוּ (דברים ז) פִּי עִם קְדוּשָׁא אֲתָה לִי' אֱלֹהֶיהּ. וְאֵינּוֹן עֲמָא דְּסִלְקִין לְכַמְהָ אֲלִפִין, וְלְכַמְהָ רַבּוּן, וְכַד אֵינּוֹן סְגִיאִין בְּחוּשְׁבַּנְהוֹן, יְקָרָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיָּהּ הוּוּ אִיהּ. דְּהָא עֲלָאִין וְתַתָּאִין מְשַׁבְּחֵן שְׁמִיהּ דְּמִלְפָּא עֲלָאִהּ, וּמְשַׁבְּחֵן לִיהּ בְּגִין עֲמָא קְדִישָׁא דָּא. הָדָא הוּוּ דְּכַתִּיב, (דברים ד) רַק עִם חֲכָם וְנָבוֹן תִּגְדֹּל הַזֶּה.

וְאִי תִימָא, הָא כְּתִיב, (דברים ז) כִּי אַתֶּם הִמְעַט מִכָּל הָעַמִּים, אֱלֹא, מִכָּל הָעַמִּים וְדָא, אֲבָל מִעַמָּא
חַד יְתִיר סְגִיאיִן אֵינּוּן. דִּהָא לִית עַמָּא בְּכָל עַלְמָא רַב וְסִגִּי פִישְׁרָאֵל. וְאִי תִימָא הָא בְּנֵי יִשְׁמַעֲאֵל,
וְהָא בְּנֵי אָדוּם, הָא בְּמָה אֵינּוּן. וְדָא הִכִּי סְגִיאיִן אֵינּוּן, אֲבָל כָּל שְׂאֵר עַמִּין כְּלָהוּ מִתְעַרְבֵי אֵלִין
בְּאֵלִין, בְּנִין אִית לְעַם דָּא, בְּעַם דָּא, וְלֹאֵלִין בְּנִין בְּעַם אַחְרָא, וְאֵלִין בְּאַחְרָא. וּבְגִין כִּף לִית עַמָּא
בְּכָל עַלְמָא, רַב סְגִי כִישְׁרָאֵל, עַמָּא בְּרִירָא וְיַחֲדָאָה, אֵלִין בְּאֵלִין, כְּלָא עֲרַבּוּבִיא אַחְרָא כְּלָל,
דְּכְתִיב כִּי עִם קְדוּשָׁא אַתָּה לֵינִי אֱלֹהֶיךָ, וּבְכֵן בָּחַר יי', וְעַל דָּא בְּרַב עִם הַדְּרַת מְלָךְ, הַדְּרַא אִיהוּ
דְּמִלְכָּא עֲלָאָה קְדוּשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

תוּ בְּזִמְנָא (דף קס"ד ע"ב) דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתֵי לְבֵי כְּנִישְׁתָּא, (דאיהוּ מְקַדֵּשׁ מְעַט) וְכָל עַמָּא אֲתֵיִן
כְּחַדָּא, וּמְצַלָּאן, וְאִזְדָּן, וּמְשַׁבְּחָן לִיהַּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּדִין הַדְּרַא דְּמְלָךְ אִיהוּ, דְּמְלָךְ סְתָם
דָּא מְלָכָא קְדִישָׁא. (ד"א מְשִׁיחָא) דְּאֵתְתַקֵּן בְּשִׁפְרוֹ וּבְתַקוּנָא לְסִלְקָא לְעִילָא.

וּבְאַפְס לְאִם מְחַתַּת רְזוּן, וְכַד אִיהוּ אֲקֻדִים לְבֵי כְּנִישְׁתָּא, וְעַמָּא לֹא אֲתֵיִן לְעֲלָאָה וּלְשַׁבְּחָא לִיהַּ
לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּדִין כָּל הַהוּא שְׁלִטְנוּתָא דְּלְעִילָא, וְכָל אֵינּוּן מְמַנּוּ וּמְשַׁרְיִין עֲלָאִין, כְּלָהוּ
אֲתַבְּרוּ (ס"א אֲתַעְבְּרוּ) מִתְּהוּא עֲלִינָא דְּמִתְתַקֵּן בְּתַקוּנֵי תְּהוּא מְלָךְ.

מָאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּבַהֲחֵיא שְׁעַתָּא, דִּישְׁרָאֵל לְתַתָּא קָא מְסַדְּרֵי צְלוּתְהוֹן וּבְעוּתְהוֹן, וּמְשַׁבְּחָן
לְמִלְכָּא עֲלָאָה. כָּל אֵינּוּן מְשַׁרְיִין עֲלָאִין, מְסַדְּרִין שְׁבַחִין, וּמִתְתַקֵּן בְּתַהוּא תַקוּנָא קְדִישָׁא, בְּגִין
דְּמְשַׁרְיִין עֲלָאִין כְּלָהוּ חֲבֵרִין אֵינּוּן בִּישְׁרָאֵל לְתַתָּא, לְשַׁבְּחָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּחַדָּא, לְמַהוּ
סְלוּקָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עִילָא וְתַתָּא כְּחַדָּא.

וְכַד אֵינּוּן מְזַדְּמָנן לְמַהוּ חֲבֵרִים בְּהוּ בִישְׁרָאֵל, וּישְׁרָאֵל לְתַתָּא לֹא אֲתֵיִן לְסִדְרָא צְלוּתְהוֹן וּבְעוּתְהוֹן
וּלְשַׁבְּחָא לְמַאֲרִיהוֹן, כְּלָהוּ מְשַׁרְיִין קְדִישִׁין, שְׁלִטְנוּתָא עֲלָאָה אֲתַבְּרוּ (אֲתַעְבְּרוּ) מִתַּקוּנֵיהוֹן, דִּהָא
לֹא סִלְקִין בְּסְלוּקָא, וְלֹא יְכַלִּין לְשַׁבְּחָא לְמַאֲרִיהוֹן כְּדָקָא יְאוּת. בְּגִין דְּשַׁבְּחֵי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, אֲצַטְרִיךְ לְמַהוּ כְּחַדָּא עִילָא וְתַתָּא, עֲלָאִין וְתַתָּאִין בְּשְׁעַתָּא חַדָּא, וְעַל דָּא מְחַתַּת רְזוּן וְלֹא
מְחַתַּת מְלָךְ.

וְאֵפִילוּ דְּלֹא אֲסִגִּיאוּ בְּבֵי כְּנִישְׁתָּא, אֱלֹא עֲשָׂרָה, בְּאֵינּוּן עֲשָׂרָה מְזַדְּמָנן מְשַׁרְיִין עֲלָאִין, לְמַהוּ
עֲמַהוֹן חֲבֵרִים. מָאִי טַעְמָא בְּגִין דְּכָל תַּקוּנֵי דְּתַהוּא מְלָךְ, אֵינּוּן בְּעֲשָׂרָה, וְעַל דָּא דִּי בְּעֲשָׂרָה, אִי
לֹא אֵינּוּן יְתִיר.

וְתָא חֲזִי בְּמִשְׁכַּן מַה כְּתִיב, (שמות כו) וְאֵת הַמִּשְׁכָּן תַּעֲשֶׂה עֶשֶׂר יְרִיעוֹת, עֶשֶׂר: בְּגִין דְּתַקוּנָא
דְּמִשְׁכַּנָּא, (נ"א דְּשְׁכִינְתָּא) בְּעֲשָׂרָה אִיהוּ, לְמַהוּ כְּדָקָא יְאוּת. עֶשֶׂר, מָאִי טַעְמָא עֶשֶׂר, וְלֹא עֲשָׂרָה.
אֱלֹא עֶשֶׂר, בְּכָל אַתְר אִיהוּ כְּלָא שְׁכִינְתָּא, דְּלֹא אִיהוּ בְּחוּשְׁבָנָא כְּגוּוּנָא דָּא (מלכים א' ז) עוֹמֵד עַל
שְׁנֵי עֶשֶׂר בְּקָר, שְׁכִינְתָּא לֹא אִיהוּ בְּחוּשְׁבָנָא, דִּהָא אִיהוּ כְּיִמָּא לְעִילָא, דְּכְתִיב, (מלכים א' ז) וְהָיָם
עֲלֵיהֶם מְלִמְעָלָה. וּבְאֵלִין דְּיֻכְתְּוּ דְּרַמְיֵי לְרֹזָא דְּלְעִילָא דְּחֶסֶר מְנַחֵן, (ס"א ה') הָא שְׁכִינְתָּא יְתִיר
עַל תְּהוּא הַשְׁבָּנָא, דְּלֹא אִיהוּ בְּחוּשְׁבָנָא.

לְסַטְרָא אַחְרָא, יְהִיבִי חֲשַׁבְנָא יְתִירָה, וְאִיהִי בְּמִנְיָנָא בְּגָרִיעוּי, (ד"א א' לא תִּימָא חֲשַׁבְנָא יְתִיר אֱלָא תוֹסַפֶּת אֶתְּ
וְחֻשְׁבָּנָא בְּגָרִיעוּי) כְּגוֹן עֲשֵׁתִי, וְהָא אוֹקְמוּנָהּ. וּבְכָל אֶתְר דְּאֶתְנוּן אֶתְוֹסְפֵן, כְּגוֹנָא דָא, אִיהוּ לְגָרִיעוּתָא.
כְּגוֹן (שמואל ב יג) הָאֲמִינוּן אַחִיד, דִּסְגִיָא אֲמִנוּן. וּבְסַטְרָא דְקִדּוּשָׁא, גָרַע אֶת וְאִיהוּ תוֹסַפֶּת.

רַבִּי חֲזִיא פְּתַח וְאָמַר, (תהלים קד) עוֹטָה אֹר פִּשְׁלָמָה נוֹטָה שָׁמַיִם פִּירִיעָה. הָאִי קָרָא אוֹקְמוּנָהּ, דְּכַד
כָּרָא קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא עֲלָמָא, אֶתְעַטֵּף בְּהוּא אֹר קִדְמָאָה, וּכְרָא בֵיה שָׁמַיִם.

וְתָא חֲזִי, אֹר וְחֻשְׁבָּן (ד"א לאו) כְּחֻדָּא הוּוּ. אֹר מְסַטְרָא דִּימִינָא, וְחֻשְׁבָּן מְסַטְרָא דְשְׂמָאלָא. מָאִי
עֲבַד קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, שְׂתַף לֹון כְּחֻדָּא, וּכְרָא מְנַהוּן שָׁמַיִם. מָאִי שָׁמַיִם. אֵשׁ וּמַיִם. שְׂתַפֵּן כְּחֻדָּא,
וְעֲבִיד שְׁלָם בִּינְיָהוּ. וְכַד אֶתְפְּלִילוּ כְּחֻדָּא, וּמְתַח לֹון, פִּירִיעָה מְתַח לֹון, וְעֲבִיד מְנַהוּן אֶת ו' וְדָא
אֲקָרִי יְרִיעָה. יְרִיעוּת, דְּהָא אֶת דָּא אֶתְפְּשִׁיט מְנִיָה נְהִירוּ, וְאֶתְעֲבִידוּ יְרִיעוּת, דְּהָא הוּא דְכַתִּיב
וְאֶת הַמִּשְׁכָּן תַּעֲשֶׂה עֶשֶׂר יְרִיעוֹת.

וְשִׁבַע רְקִיעֵין אֵינֻן מְתִיחֵין, גְּנִיזִין בְּגִנְזֵיו עֲלָאָה, כְּמָה דְאוֹקְמוּנָהּ. וְחַד רְקִיעָא דְקִימָא עֲלֵיהוּ,
וְהוּא רְקִיעַ לִית בֵּיה גְּוֹן, וְלִית לִיה אֶתְר בְּאֶתְגְּלִיא וְלָא קִימָא לְאֶסְתַּכְּלָא בֵּיה, (ס"א אֱלָא בְּסוּכְלָתָנּוּ)
וְהָאִי רְקִיעַ אִיהוּ גְּנִיז, וְנְהִיר לְכַלְהוּ, וְנָטִיל לֹון בְּמִטְלָנִיהוּן, כָּל חַד וְחַד כְּדָקָא חֲזִי לִיה. אֱלָא
קִימָא בְּסוּכְלָתָנּוּ.

מְהָאִי רְקִיעַ וְלְהֲלָאָה, לִית מָאן דִּינְדַע וְיִשְׁנַח, וְאִית לִיה לְבַר נָשׁ לְמַסְתֵּם פּוּמִיָה, וְדָלָא לְמַלְלָא
וְלְאֶסְתַּכְּלָא בְּסוּכְלָתָנּוּ. מָאן דִּיִּסְתַּכְּל אֶתְדַר לְאַחֹרָא, דְּלִית מָאן דִּיכִיל לְמַנְדַע.

עֶשֶׂר יְרִיעוֹת אֵינֻן, דְּאֵינֻן עֲשָׂרָה רְקִיעֵין. וּמָאן אֵינֻן יְרִיעוֹת דְּמִשְׁכַּנָּא דְּאֵינֻן עֶשֶׂר. וְקִימָן
לְמַנְדַע לְחַפְיָי לְבָא. מָאן דִּינְדַע בְּהוּ, אֶסְתַּכְּל בְּחַכְמָתָא סְגִיָא, וּבְרִזִין דְּעֲלָמָא, וְאֶסְתַּכְּל

